

УДК 338.3: 658

Бондаренко С.М., д.е.н., доц.

Київський національний університет технологій та дизайну

ІНТЕГРАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В БІЗНЕС-ОСВІТУ: НОВІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ЛІДЕРІВ МАЙБУТНЬОГО

У ХХІ столітті бізнес-освіта вже не може зосереджуватись виключно на навчанні здобувачів вищої освіти отриманню економічних вигод, доходів та прибутків. Сучасний світ стикається з глобальними викликами – війнами, пандеміями, екологічними катастрофами, змінами клімату, соціальною нерівністю, надмірною експлуатацією найманих працівників, які вимагають від майбутніх управлінців не лише професійних знань, а й високої соціальної відповідальності. У цьому контексті інтеграція Цілей сталого розвитку, задекларованих Організацією Об'єднаних Націй, у бізнес-освіту набуває важливого значення. Сталий розвиток вимагає інтеграції принципів економічної, екологічної та соціальної сталості у всі сфери діяльності, зокрема в освіті [3]. Вища бізнес-освіта в Україні доступна через класичні університети за спеціальностями в галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» (наприклад, менеджмент, фінанси, маркетинг) та через спеціалізовані бізнес-школи, які пропонують програми бакалаврату та магістратури, зокрема МВА).

У вересні 2015 року у Нью-Йорку відбувся Саміт ООН зі сталого розвитку. Підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» затверджено 17 Цілей сталого розвитку, які прийшли на зміну Цілям розвитку тисячоліття. Перехід до сталого розвитку – це зміна ціннісних орієнтирів, модель, яка на сьогодні не має альтернатив [2, 4]. Цілі сталого розвитку охоплюють якісну освіту, гідну працю, економічне зростання, боротьбу зі зміною клімату, відповідальне виробництво та споживання, партнерство заради стійкого розвитку, тощо. Для закладів вищої освіти та бізнес-шкіл інтеграція Цілей сталого розвитку означає необхідність переосмислення місії освіти – підготовки не тільки високоефективних менеджерів, але і виховання соціально відповідальних лідерів.

Інтеграція Цілей сталого розвитку у бізнес-освіту починається з оновлення змісту освітніх програм та навчальних планів. В освітні програми включають освітні компоненти з корпоративної соціальної відповідальності, етики бізнесу, зеленої економіки, сталого управління ресурсами, бережливого виробництва, впливу бізнесу на навколишнє середовище і суспільство. Крім того, теми зі сталого розвитку вводяться до традиційних дисциплін – маркетингу, стратегічного та виробничого менеджменту, лідерства, управління персоналом і т.д. Такий підхід дозволяє здобувачам вищої освіти не лише здобувати професійні компетенції, але й формувати системне розуміння взаємозв'язку прийнятих управлінських рішень із глобальними викликами сучасності.

На сьогоднішній день бізнес-освіта все більше ґрунтується на міждисциплінарному підході, який поєднує економічні, екологічні та соціальні питання. Така інтеграція дозволяє здобувачам глибше аналізувати бізнес-рішення, оцінюючи їх не лише з позиції прибутковості, а й з огляду на вплив на суспільство, навколишнє природне середовище та майбутні покоління. Завдяки міждисциплінарності формується цілісне бачення ролі бізнесу у вирішенні глобальних проблем, а випускники отримують дієві інструменти для прийняття більш відповідальних управлінських рішень.

Інтеграція принципів сталого розвитку у бізнес-освіту вимагає переходу від теоретичного навчання до практико-орієнтованого підходу. Здобувачі залучаються до проєктів, спрямованих на вирішення реальних соціальних, економічних чи екологічних проблем, з якими стикаються місцеві громади або конкретні організації. Це можуть бути ініціативи з розробки екологічно чистих продуктів, переробки відходів, підтримки соціального підприємництва або проведення інформаційних кампаній щодо відповідального виробництва та споживання. Такий формат навчання дозволяє студентам здобувати практичний досвід, розвивати проєктне мислення та формувати цінності соціально відповідального лідерства.

Для успішної інтеграції Цілей сталого розвитку бізнес-освіта потребує тісної співпраці з реальним сектором економіки. Університети активно налагоджують партнерства з компаніями, які впроваджують принципи сталого розвитку у свою діяльність, а також з неурядовими та громадськими організаціями. Таке співробітництво сприяє обміну досвідом, залученню практиків до освітнього процесу, дозволяє студентам отримувати актуальні знання, брати участь у реальних проєктах і краще розуміти виклики та можливості сталого розвитку підприємств та організацій. У багатьох університетах створюються спеціальні центри сталого розвитку, проводяться хакатони, соціальні інкубатори та стартапи.

Інтеграція Цілей сталого розвитку в бізнес-освіту підкреслює важливість розвитку не лише професійних компетенцій, а й ключових soft skills [1]. Особлива увага приділяється формуванню критичного мислення, ефективної командної роботи, емоційного інтелекту та здатності вирішувати складні соціальні й екологічні проблеми. Ці компетенції є невід'ємною частиною лідерських якостей, необхідних для впровадження принципів сталого розвитку в бізнесі й суспільстві.

Отже, інтеграція Цілей сталого розвитку в бізнес-освіту – це не просто модна тенденція, а стратегічна вимога часу. Університети та бізнес-школи мають відігравати ключову роль у формуванні культури сталого розвитку, навчати здобувачів освіти мислити системно, діяти відповідально й орієнтуватися на довготривалі цінності. Саме така освіта стане фундаментом для побудови більш справедливого, етичного та стійкого світу.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко С.М. Нейроменеджмент організацій як інструмент підвищення якості життя людей у сучасному суспільстві. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Управління якістю в освіті та промисловості: досвід, проблеми та перспективи». Львів, 28-30 травня 2015 року. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2015. С. 124-125.
2. Касич А.О., Яковенко Я.Ю. Звіт про стійкий розвиток як аналітичний інструмент формування корпоративної соціальної відповідальності. Ефективна економіка. 2014. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3400>
3. Кузьмак О. Інтеграція принципів сталого розвитку в діяльності університетів України як інструмент забезпечення якості вищої освіти. *Економіка та суспільство*. 2024. № 69. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-27>
4. Стратегія сталого розвитку Київського національного університету технологій та дизайну до 2030 року. URL: https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/sustainable_development_strategy_KNUTD.pdf